

Svet sfarebnel rúškami

Človek, pán tvorstva, ako sa niekedy zvykne hovoriť, je v svojej podstate jeden z najzraniteľnejších tvorov na planéte ZEM. Všetci sme zrazu zistili, že nejaký vírus chrípky o veľkosti 20-60 nm (Nanometer (značka nm) je fyzikálna jednotka dĺžky v metrickej sústave, zodpovedajúca jednej miliardtine (1×10^{-9}) metra) ho skolil, dokázal ho zastaviť, prinútil ho pokľaknúť, skloniť hlavu, zamyslieť sa. Nielen my v Gbeloch, na Slovensku, ale celý svet si musel uvedomiť, akí sme zraniteľní. Liek proti nemu zatiaľ nie je, hoci mnohí vedci vraj k nemu majú blízko, a tak nám nezostáva nič iné, len s pokorou počúvať a hlavne plniť rôzne nariadenia, príkazy, obmedzenia. Jedným z nich je aj nosenie rúšok.

pokračovanie na str. 2

*Dve gumičky za uška,
noštek, ústa do rúška.
Mám zakrytú pusinku,
stále vidím maminku.
Usmieva sa očami.*

Svet sfarebnel rúškami

Pokračovanie zo strany 1

Nikto z nás nebol na novú koronavírusovú situáciu pripravený. Nikto sme nevenovali pozornosť mať doma v zásobe nejaké ochranné pomôcky v podobe rúšok, lebo tie ako prvé slúžia na ochranu voči nanometrickému škodcovi. A hľa, aj napriek tomu, sme my Slováci, národ nesmierne praktický a zručný, takmer v okamihu, ako povedali, že na ulici musíme mať rúškami prekryté ústa a nos, tak sa aj stalo. Zo skriň sa povytáhovali staršie látky, tričká a zručné ruky gbelských žien nám „orúškovali“ celé mesto. Atým, ktorým už zrak, či ruky tak neslúžia, občanom nad 65 rokov, zabezpečil ústie a aj doručenie do domácností – Mestský úrad Gbely. Dnes už môžeme vidieť, že aj rúško sa dá nosiť s noblesou a niektoré sú priam ako krajčírske a výtvarné diela. Ja však nechcem hodnotiť, ako rúška vyzerajú. Ja chcem aj touto cestou

poďakovať všetkým tým, ktorí sadli za šijacie stroje, či len tak ručne začali šiť a hlavne rozdávať tak nevyhnutné rúška. Srdečná vďaka, milí Gbelania! Vážim si prácu vašich rúk a skláňam sa pred všetkými dobrými srdcami, ktoré nezostali zavreté v čase, kedy to mesto potrebovalo. A vás, vážení občania prosím, dbajte pokynov hlavného hygienika, dodržiajte nariadenia, usmernenia, príkazy. Tím ľudí, ktorí pracujú v krízových štáboch, je zložený z odborníkov a prijímajú možno niekedy nám trochu nezrozumiteľné nariadenia, ale určite sú to nariadenia, ktoré pri ich dodržiavaní a plnení privedú Slovensko k zvládnutiu tohto nanometrického škodcu. Vírus síce môže zmutovať, ale určite nezmutuje naša zodpovednosť a zdravý rozum. Všetko dobré a hlavne zdravé vám želim, milí Gbelania!

Ing. Jozef Hazlinger
Primátor mesta Gbely

Aká je počas pandémie „klasická“ chorobnosť?

Priniesol koronavírus COVID – 19 a s ním súvisiace domáce prostredie, bez možnosti navštevovania škôl či materskej školy, výrazne menšiu náchylnosť detí na klasické ochorenia?

S otázkou sme sa sme obrátili na MUDr. Marcelu Strončekovú – praktickú lekárku pre deti a dorast, ktorá uviedla: „Tým, že školopovinné deti a mládež ostali len v domácom prostredí, chorobnosť sa výrazne znížila, čo nás so sestričkou potešilo po tých ťažkých zimných mesiacoch, kedy boli plné čakárne. Zmenil sa nám ale výrazne prevádzkový režim ambulancie, doobeda vyšetrujeme novorodencov a dojčatá, u ktorých realizujeme poradne a povinné očkovania, potom vyšetrujeme akútne chorých, máme presný časový harmonogram, pacient je v doprovide jedného rodiča v ambulancii sám, pacienti sa nestretávajú. Rodičia akútne chorých detí najprv do ambulancie telefonujú a následne ich časujeme a vyšetrujeme.“

Jedná sa väčšinou o horúcnaté stavy, viacdnňové ťažkosti, pracujeme v zmysle nariadenia hlavného hygienika a krízového štábu, nevyšetrujú sa deti so soplíkmi a pre istotu, lebo ide víkend a podobne. Pacientov s podozrením na Covid 19 konzultujeme s hygienikmi a infekčným oddelením v Trnave, kam ich objednáваме na testovanie. Aktuálne je práca v ambulancii náročnejšia na čas, nakoľko po každom pacientovi prebieha dezinfekcia a vyžiarenie priestorov germicídny žiaričom, takže pacienti sú časovaní každých 20 až 30 minút, podľa náročnosti vyšetrenia.

Verím však, že tento stav nepotrvá dlho a budeme sa môcť čoskoro vrátiť do bežného režimu. K tomu je potrebná disciplína a zodpovednosť a rada konštatujem, že naši pacienti aj rodičia v tomto bode nesklamali, prispôsobili sa núdzovej situácii, za čo im patrí vďaka.“

Poctiví ľudia ešte žijú - aspoň u nás

Nedávno sa mi stala neuveriteľná vec. Hoci som na peniaze veľmi opatrná – ale stalo sa. Naraz mi prišli tri šeky a ja mám najradšej všetky moje platby hneď vyrovnané. Nemám rada dlhy a preto si hneď všetko vyrovnam a nemusím na to myslieť. Nedajbože, aby som premeškala nejaký termín a tak sa mi stalo, že po zaplatení šekov, pri ukladaní

ústrižkov som ani nezbadala, že som urobila chybu a zabudla som na okienku 25€. Našťastie pani poštárka pri okienku si ma zapamätala a na druhý deň mi po pani poštárke, ktorá má na starosti našu ulicu, peniaze poslala.

Ja som si po príchode z pošty už peniaze neprepočítavala, bola som rada, že už som doma, že už si môžem oddýchnuť.

Úlohu som si splnila a tak si zaslúžim odpočinok. Veľmi ma prekvapilo, keď mi naša pani poštárka na druhý deň odovzdala 25€, ktoré som si na pošte zabudla. Chcem týmto vysloviť veľké poďakovanie našim pani poštárkam a aby o ich poctivosti nikto ani nezapochyboval – že sú na správnom mieste.

Jozefína Kuhnová

**JEDNOU
VETOU**

Znenie tajničky z minulého čísla: **...pripomíname výročie oslobodenia Gbelov.**
Vyžrebovaný výherca: Stanislav Michalko

Výbor Urbárskej spoločnosti Ostrý vrch GBELY z dôvodu epidemiologických opatrení ÚVZ SR ruší plánované Valné zhromaždenie, ktoré sa malo konať 9.5.2020.

Nové pravidlá sú už v platnosti

Nové VZN o pravidlách na udržiavanie čistoty v meste a ochrane verejnej zelene účinné od 1. apríla 2020

Zo základných pravidiel a povinností vyberáme:

V záujme ochrany zdravia, bezpečnosti občanov a pre zabezpečenie zdravého životného prostredia sa v meste zakazuje:

a) ukladať a skladovať akýkoľvek materiál a odpad akéhokoľvek druhu na verejnom priestranstve alebo miestnych komunikáciách, vykonávať rozkopávky chodníkov, komunikácií a verejných priestranstiev bez príslušného povolenia ktoré vydáva Mesto Gbely,

b) umiestňovať na verejné priestranstvo konáre zo stromov mimo času vyhláseného zberu,

c) odhadzovať čokoľvek mimo odpadových nádob, napr. papiere, obaly všetkého druhu, obaly od nápojov a iné nepotrebné veci,

d) odstavovať na verejných priestranstvách vraky motorových vozidiel,

e) vypúšťať alebo vylievat' odpadovú vodu, čistiace prípravky, oleje a iné látky, voľne do pôdy, na chodníky, komunikácie alebo na verejné priestranstvo,

f) vyhadzovať akékoľvek predmety do koryta vodného toku, alebo ich ukladať na miesta, z ktorých by mohli byť splavené do toku; takto splavené predmety by spôsobili prekážku vo vodnom toku a následne by mohlo dôjsť k ohrozeniu nehnuteľností popri toku.

Osoby, ktoré spôsobili znečistenie alebo poškodenie verejných priestranstiev sú povinné bezodkladne spôsobiť znečistenie alebo škodu na svoje náklady odstrániť, alebo zabezpečiť ich odstránenie. Tým nie je dotknutá ich zodpovednosť podľa osobitných predpisov.

• Pri zabezpečovaní výrubu drevín rastúcich na území mesta sa postupuje v súlade s osobitnou právnou úpravou zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení. To znamená, že na výrub stromov je potrebné povolenie, okrem výnimiek, ktoré upravuje zákon. Povolenie na výrub vydáva Mesto Gbely.

• V záujme ochrany verejnej zelene je zakázané akékoľvek mechanické a chemické poškodzovanie stromov a kríkov, svojvoľné olamovanie, orezávanie alebo výrub stromov a kríkov.

• Za škodu na verejnej zeleni zodpovedá ten, kto ju spôsobil.

Vlastník, užívateľ alebo správca nehnuteľnosti je povinný:

a) pravidelne obstrihávať a upravovať konáre stromov, kríkov a iných porastov na svojom pozemku, ktoré vyčnievajú na chodník a komunikáciu tak, aby neprekážali a neohrozovali chodcov, nerušili cestnú premávku a tiež, aby nezasahovali do vzdušného vedenia elektrickej energie a telekomunikačných zariadení,

b) udržiavať svoju nehnuteľnosť a jej okolie tak, aby svojím stavom nenarúšala vzhľad a prostredie ulice a neohrozovala zdravie a bezpečnosť občanov,

c) dvory, záhrady, ploty, pozemky ako aj iné nehnuteľnosti, ktoré hraničia s verejným priestranstvom upratovať a trvalo udržiavať tak, aby zodpovedali bezpečnostným, zdravotným a estetickým požiadavkám, a aby tým neohrozovali majetok, zdravie a život občanov a hlavne majiteľov, resp. užívateľov susediacich nehnuteľností,

d) zabezpečovať, aby užívaný majetok neobmedzoval alebo neohrozoval iného pri všeobecnom užívaní verejného priestranstva alebo miesta verejnosti prístupného.

Mgr. Miriam Kudolániová

PRIESKUM

Nezáväzný prieskum záujmu o stavebné pozemky v lokalite

„Kúčanka“

Mesto Gbely kúpilo do svojho vlastníctva pozemky v lokalite „Kúčanka“, za účelom zabezpečenia podmienok a predpokladov pre ďalší rozvoj mesta, vytvorením nových stavebných pozemkov pre výstavbu rodinných domov. Poslanci Mestského zastupiteľstva v Gbeloch na svojom zasadnutí dňa 27.5.2019 schválili uznesenie č. 97/2019, kde súhlasili s obstaraním Zmien a doplnkov Územného plánu mesta Gbely v lokalite „Kúčanka“ na výstavbu rodinných domov. Vážení občania, realizujeme nezáväznú aktualizáciu potencionálnych záujemcov o kúpu stavebného pozemku.

**Návratku doručte, prosím, na
Mestský úrad v Gbeloch, Námestie
slobody 1261, 908 45 Gbely.**

NÁVRATKA

Nezáväzný prieskum záujmu
o stavebné pozemky v lokalite
„Kúčanka“

MENO A PRIEZVISO:

ADRESA:

TELEFÓNNY KONTAKT:

EMAIL:

Súhlasíme so spracovaním osobných údajov pre potreby tohto prieskumu.

V Dňa

Podpis:

**JEDNOU
VETOU**

Zberný dvor odpadov bude v piatok 1.mája. a 8.mája 2020
zatvorený (štátny sviatok).

Rast vo viere

Milí Gbelania, opäť sa k vám prihovám v čase celosvetovej pandémie nebezpečného vírusu a som rád, že aspoň takouto formou môžem vstúpiť do vašich rodín a vzájomne sa povzbudiť. V tomto prihovore chcem pokračovať o viere ako vzťahu človeka a milujúceho Boha.

Tak, ako sa postupne vyvíja a rastie vzťah človeka s človekom, tak je dôležité pochopiť, že aj veriť Bohu (budovať si s Ním vzťah) je cesta vývoja a rastu. Uvedomujeme si, že viera je Boží dar, ale tento dar, toto semienko, treba zasadiť a starať sa oň, aby rástlo.

Páter Milan Bubák, SVD, katolícky kňaz píše: „Rast vo viere u človeka by sme mohli prirovnať k jeho rastu v duševnej oblasti. Ako v duševnom vývoji človeka jestvuje detstvo, adolescencia a dospelosť, tak je to aj vo viere. Jediný rozdiel je v tom, že v oblasti duševnej je človek dieťaťom a adolescentom v istom veku. Duševný vývoj sa kryje s jeho telesným vývojom. S vývojom viery je to však inak. Je preto možné byť duševne a telesne dospelým, bo dokonca starým, a pritom mať detskú alebo adolescentnú vieru. Alebo ešte horšie: je možné byť dokonca i kňazom a mať detskú vieru.“

V živote človeka môžeme sledovať tri štádiá jeho vývoja aj v oblasti viery. Dieťa v rodine dostáva jedlo, ošatenie a starostlivosť rodičov, nasáva do seba správanie, hodnoty starších bez toho, aby vedelo o existencii iných alternatív. Viera detí je formovaná prirodzene príkladom rodičov a ľudí, ktorí sú v jeho blízkosti, bez pochybovania a otázok. Páter Bubák dodáva: „Dieťaťu sa v rodine, pokiaľ je dieťaťom, slúži. Podobne je to aj s človekom, ktorého viera je v detskej fáze. Detská viera má sklon „používať“ Boha, a to tak, že človek chápe náboženstvo ako niečo, čo má slúžiť nie Bohu, ale jemu samému. Často je tu viditeľné úsilie kúpiť si Božiu priazeň vyjednávaním v modlitbe alebo cez skutky obety. Kúpnu cenu často reprezentuje počet odriekaných modlitieb. Takáto detská forma viery má sklon vidieť veci veľmi jasne a stáť na veľmi istom a bezpečnom základe. Nemá otázky ani pochybnosti, ba dokonca ľudia takejto viery nesmerujú do hĺbky, najmä nie tam, kde sa nachádza tma, otázky a neistota. Keď sa však tma, choroba, utrpenie alebo rozpaky prídu, takáto viera sa končí. Stráca sa.“

Boh, ktorý dovolí utrpenie, bolesť alebo smrť človeka, nemôže predsa existovať.

KTO SOM?

Cestu adolescencie nazýva Páter Bubák ako hľadanie identity. „Kto som?“ - to je

otázka, ktorá sa skrýva za otázkami, rebiéliami a prejavmi nezávislosti dospievajúceho. Adolescent dostal schopnosť uvažovať nad vecami abstraktne a cíti potrebu veci skladať a hľadať odpovede. Často odmieta, v čom bol formovaný, spolu s autoritou tých, ktorí ho formovali. Začne mať otázky, pochybnosti, začne sám hľadať. Nevie žiť s otázkami bez odpovedí. No vieme, ako píše Páter Bubák, že na všetko neexistujú odpovede. Dospievajúci to však neprijíma.

Viera sa dostáva do svojej adolescencie vtedy, keď človek začína sám hlbšie uvažovať nad tým, čo zdedil a keď sa začína u neho prejavovať snaha osobne to vlastniť. Je možné, ba často je to pravidlom, že v tomto období sa postaví proti tajomným spôsobom existencie Boha, odmieta tradičné formy modlitby a formy viery. Boha chce chápať ako priateľa a takto chce k nemu aj pristupovať. Alebo - dosť často - jeho modlitba spočíva v čírom uvažovaní alebo konverzácii, hoci si človek nie je istý, či sa rozpráva s Bohom, alebo iba so sebou samým. Slabou stránkou adolescentnej viery je sklon neprijímať, či odmietať to, čo človek nie je schopný pochopiť, prežiť alebo zakúsiť. Silnou stránkou tejto viery je však úprimnosť, česťnosť, statočnosť človeka a jeho snaha, aby to, v čo verí, aj vlastnil. V tomto zmysle je adolescentná viera dokonalejšia ako detská, no nie je to však viera pravá.

INTIMITA

Dospelosť u človeka nastáva vtedy, keď príde k dostatočnej odpovedi na otázku svojej identity: Kto som? Až vtedy je schopný pohnúť sa ďalej, smerom k hlbšiemu záväzku, prijať iných a venovať sa im. Táto etapa sa podľa Eriksona nazýva intimita. Slovo intimita pochádza z latinčiny a je zloženinou slov: in-timor, čo znamená do strachu, do rizika. Človek bude schopný postúpiť do tejto etapy, kde bude dostatočne vedieť ponúknuť seba samého s neznámym rizikom vzťahu a úplnej oddanosti, iba vtedy, keď má vybudovanú vlastnú identitu. To platí aj v manželstve: „v šťastí, aj v nešťastí, v zdraví i v chorobe.“ Dospelosť znamená

mať zrelé vzťahy, kde môže naraziť aj na búrku, neistotu i zradu. Ak to nevie, bude pri každom vzťahu žiť v strachu, cítiť sa v ohrození. Ak však vie, kým je, bude pre iného darom a vo vzťahu bude druhému oporou, ponúkne sa mu úplne, bez toho, že by mal pocit nejakej straty.

KROK DO NEZNÁMA

Dospelá viera už dorástla do takej istoty lásky k Bohu, že človek je schopný vzdať sa seba samého ako stredobodu všetkého svojho konania. Bez akýchkoľvek podmienok ponúka Bohu seba samého vo výroku: „Tvoja vôľa nech sa stane“. Táto viera, aj keď stojí na istej pôde, je aj krokom do neznáma, pretože človek v tejto etape viery už nečaká, že pochopí tajomstvo Boha. Bude mať veľa otázok, nájde aj veľa odpovedí. Zároveň si však uvedomí, že na mnohé otázky odpovede neexistujú. Napriek tomu sa bude cítiť dobre aj s otázkami, nejasnosťami a tmou. Najdôležitejší preňho bude zážitok náručia milujúceho Boha, v ktorom má bezvýhradnú istotu a to dodá jeho životu nezameniteľný pokoj. Sv. kardinál John Henry Newman konvertoval na katolicizmus a na otázku, či mal nejaké pochybnosti po tom, čo vstúpil do Katolíckej cirkvi, povedal: „Tisíc ťažkostí, ale ani jediná pochybnosť.“ To bola dospelá viera, istá, no nejasná, zahalená plášťom tajomstva. Bola to viera, ktorú vlastnil aj apoštol Pavol: „Viem, komu som uveril, a som si istý...“ /2 Tim, 1,12/

Dospelá viera hľadá Boha a jeho výzvy. Bohu nekladie podmienky, ale prijíma Boha takého, aký je. Človek s dospelou vierou vie to, čo vyjadril majster Eckhart: „Používať Boha znamená zabiť ho!“ Pre osobu s dospelou vierou je dostačujúcou odmenou, keď on sám si môže budovať láskyplný vzťah s Bohom. Vie, že pre človeka niet väčšieho šťastia a zdroja pokoja, ako je odovzdanie sa do jeho vôle.

Prajem vám, milí Gbelania, aby aj v týchto, nie ľahkých dňoch, bola viera pre vás vnútornou silou čeliť neistote, strachu a beznádeji. Viera je predsa sila, ktorá premáha strach.

Andrej Fordinál, váš farár

Spoločenská kronika

NARODILI SA: Juraj Kondlla, Martin Kubina, Timotej Škrabák, Kristián Roman, Matias Morbacher, Maximilián Polach, Teodor Tokoš

OPUSTILI NÁS: Anna Kaducová(73), Eva Köpönceiová(52), Milan Krajčovič(76), Štefan Suchovský(68), Janka Zafčíková(64), Viliam Žák(90)

JUBILANTI - MÁJ 2020: Miroslav Hnát, Ľudmila Štefíliková, Vladimír Švrček, Jozefa Váľková, Jaromíra Martinkovičová, František Vrbňák, Štefánia Smolková, Mária Mičochová, Mária Hladíková, František Matula, Božena Drgošová, Mária Brunovská

Snahou všetkých je hľadať cestu, ako pomôcť

Celé ľudstvo v súvislosti s novým koronavírusom čelí výzve. Naše generácie, a ani najstarší klienti nášho zariadenia, nič podobné nezažili. Meníme svoj spôsob života, zvykáme si na rozsiahle obmedzenia smerujúce k ochrane nášho zdravia a najmä k ochrane tých najzraniteľnejších. Uvedomujeme si mieru rizika a deň za dňom sa všetci spoločne učíme túto novú situáciu zvládať.

V Dome pokojnej staroby sme hneď v začiatkoch prijali všetky opatrenia vyplývajúce z nariadení Vlády SR i odporúčaní hygienikov a iných odborníkov, ktoré slúžia na ochranu prijímateľov sociálnych služieb i zamestnancov. V súvislosti s pandemiou je v danej situácii nevyhnutné všetky opatrenia striktné dodržiavať.

Seniori sa nemôžu stretávať so svojimi rodinami, priateľmi a nemôžu ísť von za brány areálu. Aby sme ich ochránili pred vírusom, museli sme zaviesť tieto opatrenia. Je zavedený prísny zákaz návštev rodinných príslušníkov, priateľov, personál zariadenia je vybavený rúškami, rukavicami, ktoré sa nosia po celý čas zdržiavania sa v zariadení. Dodržiavame prísnu hygienu rúk, zrušili sa všetky aktivity mimo areálu zariadenia.

Naši obyvatelia boli na začiatku týchto opatrení nespokojní, smutní, lebo pre mnohých je samozrejmosťou ísť napr. do obchodu, či na krátku prechádzku mimo zariadenia. K týmto opatreniam bolo nutné pristúpiť, nakoľko seniori sú tou najzraniteľnejšou skupinou.

Mnohí seniori túto situáciu znášajú dobre – s pokojom, ďalší sa pýtajú, kedy sa to skončí a vnímajú to ako veľké obmedzenie, lebo sa nemôžu stretávať s príbuznými, ale rozumejú, že to je najlepší spôsob, ako predísť nakazeniu.

Obyvateľom je situácia vysvetľovaná, chcú byť o víruse informovaní, veľa s nimi o tom personál rozpráva. Klienti denne pozerajú správy, vedia o preventív, poznajú ako sa situácia vyvíja v iných krajinách. Veľmi sa zaujímajú o dianie v našej krajine a samozrejme, tak ako my všetci, aj oni si prajú, aby to rýchlo skončilo.

Snahou všetkých zamestnancov v oboch

budovách je aj naďalej popri zabezpečení zdravotnej i sociálnej starostlivosti vyplňať voľný čas, záujmové oblasti a zabezpečiť terapeutickú činnosť pre našich klientov. S ohľadom na vzniknutú situáciu sme museli prerušiť organizovanie spoločných terapií oboch budov, ktoré boli určené na utuženie vzťahov, rozšírenie sociálnych kontaktov, kde sa spolu stretli obyvatelia oboch budov. Naďalej však prostredníctvom terapeutických zamestnancov majú klienti v menších skupinách možnosť využiť veľké množstvo záujmových činností.

Denne poskytujeme obyvateľom možnosť zúčastniť sa činnosti s prvkami biblioterapie – čítame z kníh s náboženskou tematikou, arteterapie – kreslenie a vymaľovanie, terapie hrou – Bingo, kartové hry, kuželky. Taktiež sa hrajú vedomostné hry – meno, mesto, zvieratá, vec. Každý z obyvateľov si nájde aktivitu, ktorá ho zaujíma. Obyvatelia majú veľký záujem aj o perličkový kúpeľ nôh.

V oblasti duchovných aktivít je ako náhrada svätých omší priamo v zariadení vy-

tvorený priestor na sledovanie svätých omší v TV a taktiež prenosov svätých omší z kostola v Gbeloch. Keďže sa už otepľuje, klienti naberajú silu a pozitívnu energiu aj pobytom vonku v areáli zariadenia, kde si posedia na lavičkách, niektorí upravujú záhradu a polievajú kvety. Snahou nás všetkých je hľadať cesty, ako sprostredkovať kontakt našich klientov so svojimi najbližšími. Ak majú obyvatelia záujem, natočíme spoločne video s pozdravom pre ich deti, vnúčenca i pravnúčence.

Veľa príbuzných, ktorí nie sú s našimi seniori v spojení telefonicky, posielajú našim obyvateľom listy, ktoré im vždy s radosťou sprostredkujeme. Túto formu kontaktu využil aj pán primátor Jozef Hazlinger, ktorý našim obyvateľom zaslal veľkonočné balíčky s osobným listom. Milé slová povzbudili každého obyvateľa i pracovníka, samozrejme potešila aj čokoládová maškrta.

Soňa Hájeková
Mgr. Michaela Dobiašová

Pomôcť môžete aj Vy!

Poznáte rozprávku O troch grošoch? Isto áno a tak viete, že jeden groš si chudobný človek nechal pre seba, jeden pre svojho syna a jeden dával svojmu otcovi. Myslel tak na svoju prítomnosť, budúcnosť, ale aj minulosť.

V Dome pokojnej staroby Gbely je veľa gbelských starkých, ktorí sú v

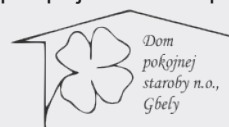
izolácii uzatvorení v budovách. Náklady na ochranu pred koronavírusom sú veľké a len vydezinfikovanie dvoch budov stálo zariadenie 780 €. Pomôžte aj vy, napr. 1% zo svojho príjmu, na ochranu pred koronavírusom v DPS, tak, ako to už urobili zamestnanci Mestského úradu a Domu kultúry Gbely.

Číslo účtu DPS:

SK60 0900 0000 0002 5095 7323

VS: 2020

Správa pre príjemcu: dar pre DPS

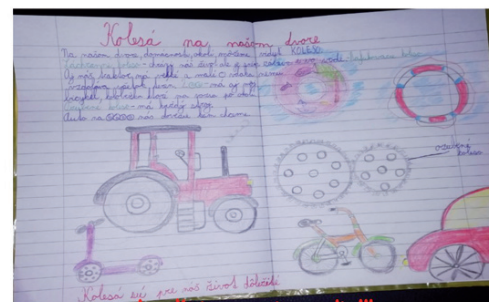
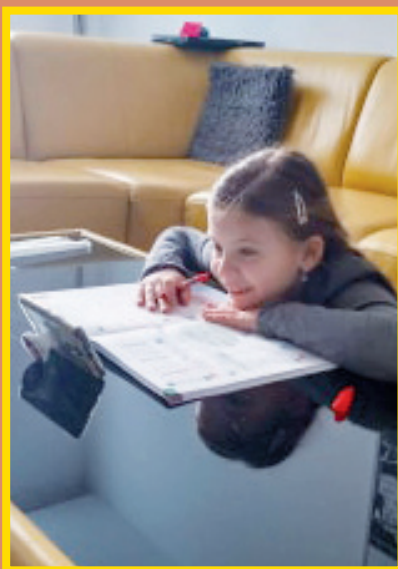

VOPRED ĎAKUJEME!

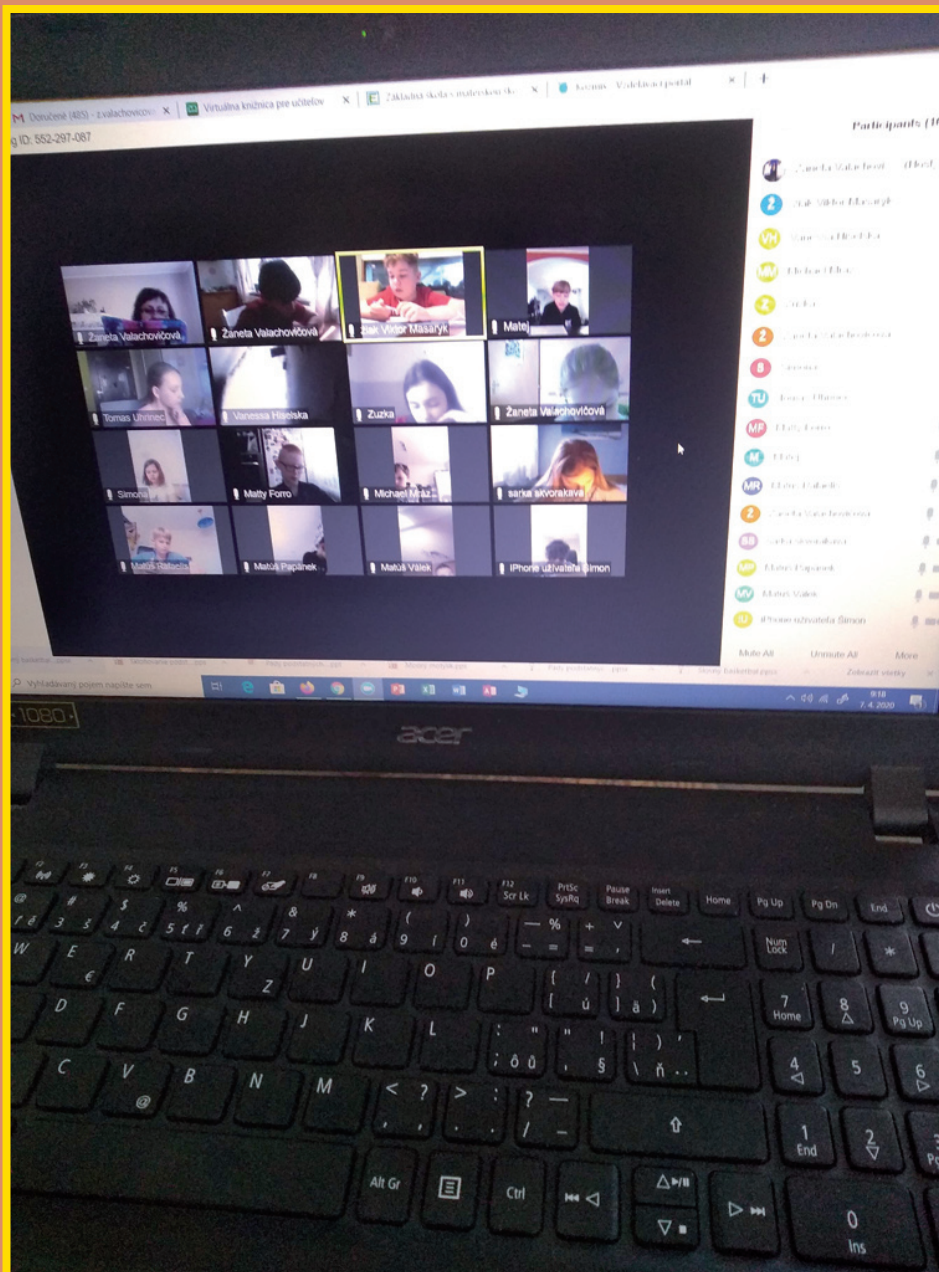
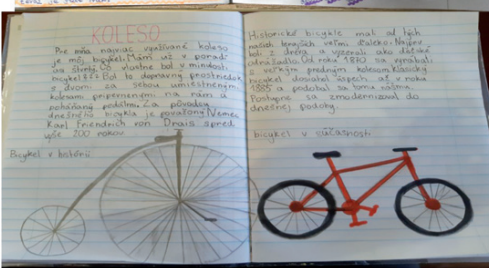
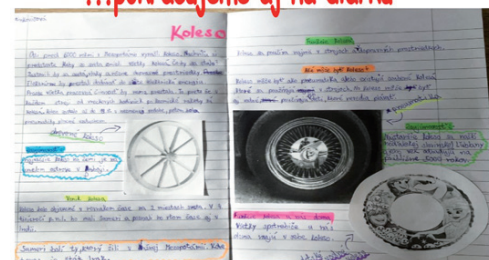
UČÍME, PRACUJEME

Ani súčasná kríza a uzatvorenie školských zariadení nie je pre našu školu prekážkou, vyučovanie sa ale presunulo zo školských lavíc do žiackych izieb a obývačiek, kde prebieha online škola.

Učitelia so žiakmi a rodičmi v našej škole už niekoľko rokov komunikujú cez internetovú aplikáciu Edupage. Každý rodič a žiak má svoje prihlasovacie údaje, ktorými sa do tejto aplikácie prihlasujú. Nájdu tam domáce úlohy, vidia tam svoje známky, komunikujú s učiteľmi, rodičia tam môžu ospravedlniť svoje dieťa v prípade neúčasti na vyučovaní, môžu ho tam prihlásiť / odhlásiť z obedov či vidia jeho prípadné neskoré príchody do školy. Tento systém nám v tomto školskom roku úplne nahradil klasické triedne knihy a klasifikačné záznamy. Vďaka tomuto modernizačnému kroku bol prechod na online vyučovanie pomerne jednoduchý, keďže teraz

...pokračujeme aj na diaľku

v čase mimoriadnej situácie je práve aplikácia Edupage rýchly nástroj na komunikáciu medzi žiakmi, rodičmi a učiteľmi. Žiak si tam nájde úlohy, tipy na dokumenty, knihy v elektronickej podobe, prezentácie... všetko materiály, ktoré im pošle učiteľ na domácu prípravu.

Viaceri učitelia využívajú najmä na výklad nového učiva videovýučbu, teda nakrúcanie svojho vlastného výkladu nového učiva, ktoré si môže žiak pozrieť kedykoľvek a tak pochopiť novú látku. Ďalší realizujú výučbu „na živo“, teda že sa so žiakmi spoja v dohodnutom čase a preberajú učivo.

Učitelia sú v tejto situácii veľmi flexibilní, ochotní učiť sa veci, ktoré doteraz ku svojej práci nepotrebovali. Rovnako sú skvelí žiaci, ktorí situáciu nezneužívajú a chápu, že ak by aj pri domácej výučbe klamali, budú klamať iba sami seba. Veľký obdiv a vďaka patrí rodičom, ktorí pri svojich každodenných povinnostiach zastupujú učiteľa, skúšajú, kontrolujú, vysvetľujú.

Vzhľadom k situácii je každému jasné, že známkovanie je teraz druhoradé, preto aj naša škola v súlade s pokynmi ministra školstva, pristúpila ku zmene v hodnotení žiakov, viaceré predmety nebudú známkované, iné prešli z hodnotenia známkom na slovné hodnotenie. Všetko s účelom zmierniť stres a tlak na žiakov, pre ktorých je súčasný stav veľmi náročný. Ak ešte pred pár týždňami bolo snom takmer každého žiaka, že sa zobudí a dostane správu, že je prerušené vyučovanie, tak dnes snívame všetci – žiaci, rodičia aj učitelia – o tom, že príde čím skôr správa, že sa môžeme vrátiť do našej školy.

Ten čas určite príde a my všetci musíme aj doma poctivo pracovať, aby sme boli pripravení.

Mgr. Dávid Jureňa

JEDNOU
VETOU

Elektronické prihlasovanie žiakov do 1. ročníka bolo ukončené, ak chcete zapísať dieťa do našej školy, kontaktujte riaditeľa školy na telefónnom čísle: 0917 052 646.

Zápis detí do MŠ na školský rok 2020/2021 sa bude konať bez osobnej prítomnosti detí a v prevažnej možnej miere formou elektronickej komunikácie a to v dňoch od 28.4.2020 do 5.5.2020. Podmienky sú zverejnené na webstránke školy.

UČÍME NA DIAĽKU

Situácia, do ktorej sa dostala celá naša spoločnosť, je ťažká pre deti, mladých i starších ľudí. Dotýka sa každého z nás. V obmedzenom režime funguje aj školstvo. Aj naša škola prešla do obmedzeného režimu a pristúpila na dištančné vzdelávanie. Žiaci sa učia doma, učitelia ich usmerňujú cez internetové aplikácie, vysvetľujú učivo, kontrolujú a povzbudzujú. Pri výučbe využívajú rôzne dištančné zdroje: hudobný odbor: konverzačná forma- konzultácie prostredníctvom telefónu- ako napreduje nácvik zadanej skladby, s čím potrebuje žiak poradiť, interaktívna komunikácia- vyučovanie prostredníctvom sociálnych sietí Skype, Messenger, WhatsApp- prenos audio- video- žiak hrá na nástroji, učiteľ má možnosť spätnej väzby, krátke náučné videá, nahrávky podkladov, ukážka pedagóga, posielanie prezentácií, pracovných listov, kvízov, počúvanie hudby.

Výtvarný odbor: zadanie témy, námetu, kreatívne činnosti pre deti v domácom prostredí- experiment s fotografiou. Tanečný odbor: zadanie pohybových cvičení e-mailom, skype, facebook, zadanie tvorby vlastnej choreografie na určenú hudbu, inšpirácia Yuotube. Literárno-dramatický odbor: zadanie hlasových cvičení, výber literatúry na čítanie, vlastná interpretáciu (poézia, próza), výber vhodných filmov.

Učitelia sú naozaj nápadití vo všetkých odboroch a spätnou väzbou sú videá, nahrávky, fotografie a práce žiakov.

Pýtate sa: „ Má to zmysel, dá sa to?“ Tento spôsob vyučovania vytvára alternatívny potenciál do budúcnosti (otvárame sa novým možnostiam vyučovacích metód v rámci umeleckého vzdelávania), pomáhame deťom strieďať činnosti, predchádzať stereotypu, aby sa dokázali na základe svojich schopností za podpory nás, pedagógov, samé zabaviť a pritom sa niečo naučiť.

A to sa nám darí aj vďaka rodičom, ktorí nám aj deťom pomáhajú, aj keď majú dosť dennodenných starostí a povinností. Veríme, že sa nám podarí úspešne ukončiť tento školský rok a posunúť žiakov do ďalšieho ročníka.

Pridaj sa k ZUŠ-károm

PRE BUDÚCICH UMELCOV PONÚKAME

Prípravné štúdium pre HUDOBNÝ ODBOR

Do prípravného štúdia hudobného odboru prijímame žiakov, ktorí dosiahnu k 1.1.2020 vek 5 rokov.

S možnosťou pokračovania v hre na:

dychové nástroje / flauta, klarinet, priečna flauta, tenor, trúbka, saxofón,
pozauna, tuba /
bicie nástroje
klávesové nástroje / klavír, akordeón /
strunové nástroje / gitara, husle /
spev / klasika, ľudový, pop /

Prípravné štúdium pre TANEČNÝ ODBOR

Tanečná príprava - rytmika, pohybové cvičenia, detské hry a tančeky.
Primárne štúdium TO - základy klasického, ľudového, moderného a kreatívneho tanca.

Prípravné štúdium pre VÝTVARNÝ ODBOR

Základy kresby, maľby a modelovania, dekoratívna činnosť.

Prípravné štúdium pre LITERÁRNO-DRAMATICKÝ ODBOR

Prípravná dramatická výchova, dramatická príprava, prednes, pohyb.

Svoje dieťa môžete prihlásiť elektronicky na stránke
WWW.ZUSGBELY.SK
prihlášku prosíme odoslať najneskôr do 30.4.2020.

Tel: 0918 511 287, zusgbely@zusgbely.sk

Zároveň by som vás, rodičia, chcela informovať o zmene ohľadom prijímania detí do našej školy. Do PŠA (deti MŠ) budú prijaté deti, ktoré spĺňajú stanovený vek a to k 1.1. 2020 musia mať vek 5 rokov. Zároveň budú noví žiaci prijatí len jedenkrát na individuálnu formu vyučovania (hudobný nástroj) a len jedenkrát na skupinovú formu vyučovania (tanečný, výtvarný, alebo literárno-dramatický odbor). Prihlásiť dieťa môžete cez elektronickú prihlášku. Ponuka odborov a spôsob, ako sa prihlásiť:

PRIHLÁŠKOVÝ „ŤAHÁK“

1. www.zusgbely.sk
2. Vpravo dole klik na - PRIHLÁŠKA
3. Študovalo vaše dieťa v ZUŠ klik na NIE.
4. A už nasleduje len výber ZUŠ Gbely.
5. Ďalej pokračujte podľa pokynov systému.

POZOR - pri rozkliknutí stránky iZUŠ treba skontrolovať v pravom hornom rohu, či máte systém prepnutý na slovenský. Ak už vaše dieťa navštevuje našu ZUŠ, pokračuje v štúdiu automaticky.

Bc. Magdaléna Rafaelisová DiS.art.

Vrátíme sa k správnym koreňom?

Máj sa často spája, okrem iného, aj s tradíciou okolo prvomájového bozku pod rozkvitnutou čerešňou. Ale kde tú správnu čerešňu dnes v Gbeloch nájsť?

Niektorí pamätníci spomínajú na to, že v 70-tych rokoch tu bývali čerešne na viacerých miestach. V Škubovej doline bol veľký čerešňový sad či alej, pri družstve, v Cunínoch, Baštách, na Brestoch, vo Včelkovej jame (pri tehelni), U Hoškú (pri Smolinskom) či za vodárňou. Čerešne rástli aj za bývalou farskou záhradou v smere na Petrovu Ves i v ilovitej zemi v Hoštákoch, kde rástli ako divokorastúce - „plané“, tak aj zopár štiepených. Rástli tam aj po Gbeloch tie pravé slovenské „chrupky“ či inak povedané, tvrdé srdcovky.

Hovorievalo sa, že čerešňu chcel mať každý vo svojej záhrade. Nakoľko sa však dobrej čerešni údajne darilo len v tvrdých íloch, je možné, že práve preto sa s odstupom času pristúpilo u mnohých ku kroku – mať čerešňu, ktorá je dobrá pre dnešné podmienky, takže vidieť dnes pôvodné slovenské odrody čerešne je už takmer zriedkakedý.

Čerešňa ako taká vymizla aj zo záhradkárskej osady, kde je dnes, myslím, len jedna jediná. Mnohé slovenské chrupky rokmi vyschli a teda nie je pochyb, že sa mnohí chceli skúsiť aj iné – cudzie odrody. Dnes sa však opäť veľa ľudí vracia k slovenským pôvodným odrodám a chcú si ich prešľachtiť. Niektorí dokonca štiepia tieto odrody do divorastúcich stromčekov. Ako sa pohlí teda vývoj a sú dnešné podmienky vhodné pre návrat k odrodám známym z minulosti?

Opýtali sme sa RNDr. Petra Brunovského, PhD., odborníka v oblasti životného prostredia a environmentalistiky.

Pán Brunovský, je pravda, že v skutočnosti bola v Gbeloch viac ilovitá pôda, ktorá bola vhodnejšia pre niektoré druhy stromčekov? Je tiež možné, že sa pôda pre niektoré druhy plodín rokmi znehodnocuje, alebo stráca na potrebných živinách?

„Pravdupovediac, v Gbeloch bola a aj je ilovitá pôda. Takáto pôda je vhodná na pestovanie niektorých druhov stromčekov. Sú nimi napr. orech alebo drieň, dala by sa sem zaradiť aj jablňo či hruška. Čo sa však týka konkrétne výsadby čerešní, tak sa z môjho pohľadu obávam, že práve ilovitá pôda v súvislosti s ňou pôsobí nepriaznivo. Čerešňa v takýchto pôdach chradne a je postihnutá glejotomom, hlavne mladé stromy trpia mŕtvicou čerešňovou. Rovnako negatívne takúto pôdu znášajú napr. višňa, slivka, marhúľa alebo broskyňa. Vysvetlením toho, že v minulosti mohla byť ilovitá pôda vhodná aj pre niektoré stromčeky, ktoré ju neobľubujú je to, že sa takéto stromčeky vysádzali na svahy v kombinácii s pastvou dobytkom. Ten zabezpečoval hnojenie a nízky porast. Vyššie polohy sú veľmi vhodným riešením pre čerešne ale tiež višne. Vo vyšších polohách sú výrazne menej napádané vrťulou čerešňovou, ktorá má vplyv na konečnú úrodu.

Osobne si nemyslím, že sa pôda pre jednotlivé druhy plodín rokmi znehodnocuje. Keď už áno, tak nepriamo. Môže to byť spôsobené nepriaznivými vplyvmi alebo zmenami a zásahmi. Závisí to tiež od rozdielných nárokov jednotlivých druhov, odrôd, ich veku, úrodnosti či hustoty. Výrazná časť koreňov plodín prijíma živiny zo starších zásob, ale tiež z hlbších pôdných vrstiev. V takomto prípade je potrebné pôdu hnojiť. Čo sa týka opäť v prípade čerešní,

najlepší je maštalný hnoj alebo kompost zo záhrady. V rámci úbytku potrebných živín by som zmenil jeden faktor, ktorý mohol byť kľúčový v minulosti s pestovaním na ilovitých pôdach a síce hladina podzemnej vody. Záhorskú nížinu zaraďujeme k oblastiam dlhodobu zrážkovo podnormálnym. Kedysi to nebolo také výrazné ako dnes a práve niektoré odrody napr. čerešni toľko nevysychali a mali hojnejšiu úrodnosť. Navyše plodiny, ktoré boli vysadené do pôd s nízkym zastúpením humusu, nemali schopnosť viazať vodu. V neposlednom rade v tejto súvislosti hrajú svoju rolu zmeny klímy. Iné teploty a zrážky boli v minulosti, iné tu máme dnes. Takisto sa posúva obdobie kvitnutia a obdobie samotnej vegetácie, takže ak záver jemne nadľahčím, môže sa stať, že keď budú chcieť mládenčiaci pobožkať svoje priateľky či manželky na prvého mája pod rozkvitnutou čerešňou, bude čerešňa už odkvitnutá.“

Zo spomienok Ludmilky Macánkovej, ktoré pozbierala Ing. Londarevová:

Na konci bývali Mokrohájskych, ríkali im „Galé“. Starý pán byu obecný hlásnik, boli aj kníhvažiaci, ľudia im dávali väzať písmo sväté, ale boli aj dobrý záhradkár, rád štepili, keď videli ker, tak štepili aj ruže. Velice rád. De sa križovali cesty, tam dali strešňu. Keď sa išlo do Štepanova, ľudia sa pýtali: „Kady idete?“ „Ke Galovej strešni.“ Keď sme chodili pješky do Petrovej Vsi cez Rasovňu, u samej Petrovej Vsi byua strešňa. Keď sa robíua prvá kanalizácia, zvädzali sa z pola veľké kaluže vody na ílových výmolochoch, aj tam byua strešňa. V Hoštákoch vyvírala voda – studnička, zvedli ju do kanála – do Galového járka, lebo ho vysádzili strešňama, je to za družstvom dolina. Aj ve Škubovej doline rostli strešne a hrušky, aj tam sadzili Gala strešne na medze, končila krížem.

Pomoc na dosah už 10 rokov...

Stanica rýchlej zdravotnej pomoci (ďalej len RZP) začala v Gbeloch dňa 8. apríla 2010 a patrí do pôsobnosti prevádzkovateľa Life Star Emergency, spol. s r.o. Vo vozidle Ambulancia sú dvaja zdravotnícki záchranári, z ktorých všetci majú vysokoškolské vzdelanie – bakalár urgentnej zdravotnej starostlivosti. Záchranáa zdravotná služba je určená na liečbu náhlych stavov v prednemocničnej starostlivosti, zasahuje pri ťažších úrazoch, náhlych ochoreniach, akútnom zhoršení chronických ochorení, pri náhlych pôrodoch, neznositelných bolestiach, pomáha aj v prípade dopravných nehôd, priemyslových havárií a pri postihnutí obyvateľov pri hromadných nešťastiach.

Nenahradzuje pohotovostnú službu a liečbu u obvodného praktického lekára. Vedúceho záchranára pre gbelskú poľicu vykonáva Ladislav Gutschnitz, ktorý je tu v Gbeloch od začiatku pôsobnosti a práve preto sme pri tomto výročí položili zopár otázok práve jemu.

- Pán Gutschnitz, podľa uvedených údajov mala RZP za minulý rok okolo 2400 výjazdov. Aké prípady to boli najčastejšie?

- K najčastejším výjazdom sme boli posielaní k vysokému krvnému tlaku, bolesti chrbtice, bolesti brucha, obličková kolika, rôzne úrazy a pády, rôzne psychiatrické diagnózy, k mozgovej porážke, v lete to sú rôzne aler-

gické reakcie, dehydratácia starších ľudí, kolapsy, epileptické záchvaty.

- Aktuálnou témou dnes je koronavírus. Istotne to však nie je jediná choroba v dnešnej dobe, i keď - samozrejme - veľmi aktuálna. Aké choroby v dobe koronavírusu najviac trápia našich spoluobčanov, ktorí využívajú službu RZP?

- Počas pandémie sa ľudia snažia menej volať, ale ak už zavolajú, je to znova kvôli krvnému tlaku, mozgovej porážke, pádom, ale teraz aj sťažené dýchanie, bolesti brucha, závrate. Treba však dodať, že veľa z výjazdov sa dá vyriešiť návštevou obvodného lekára, volajú pacienti aj s chronickým ochorením, ku ktorým by RZP nemala chodiť.

Ďakujeme za odpovede

Ako sa prinútiť športovať?

Väčšina z nás nemá na seba čas, ale všetci chceme žiť 100 rokov s plným elánom. Ľudia, ktorí nešportujú sa cítia menej zdraví a menej šťastní, než tí, ktorí sa cielene hýbu aspoň hodinu za týždeň. Ako sa prinútiť športovať?

Predstavte si tréning, kde minúty cvičenia v obývačke alebo na dvore nahrádzajú hodiny vo fitku. Možno na konci dňa uviaznete na gauči s výčitkou, že ste pre svoje zdravie dnes neurobili vôbec nič. Ste príliš unavení, nemáte čas a nedokážete sa prinútiť športovať. Stáva sa to každému. Preto som pre vás pripravil tréning, ktorý vám zaberie len 4 minúty denne. Tréning je zameraný na zníženie brušného tuku, spevnenie brucha a stehien.

1. KLUKY

Ruky položte na zem pod ramená a zdvihnite celé telo. Nohy, zadok a chrbát by mali byť v jednej priamke. Potom ohýbajte ruky v lakťoch, spúšťajte sa k zemi a následne späť do východiskovej polohy. Kľuky využívajú množstvo rôznych svalov a posilňujú tak celé telo.

2. PRÍTAHOVANIE K PÄTÁM

Chodidlá máte položené na zemi, lopatky mierne odlepíte od zeme a rukou sa snažíte dostať k päťam z jednej strany na druhú. Pri tomto cviku efektívne zapojíte bočné brušné svaly.

3. SKRACOVAČKY

Chodidlá máte položené na zemi tak ako pri klasických brušákoch. Lopatky mierne odlepíte od zeme. Ruky máte položené na stehnách, vyťahujete sa smerom nahor a snažíte sa dotknúť dlaňami kolien. Vydychujete keď sa dotýkate dlaňami kolien.

4. a 7. BEH NA ZEMI

Ruky položte na zem a zdvihnite celé telo, potom behom sa snažíte dostať kolonom k bruchu, nohy striedajte raz ľavú raz pravú.

5.

ZDVIHNUTIE PANVY

Lahnite si na zem, zohnite nohy v kolenách a chodidlá položte na zem. Teraz zdvihnite panvu tak, aby stehná a brucho tvorili priamku pod uhlom približne 45 stupňov so zemou. Napnite sedacie svaly na zadku, udržujte sa v tejto polohe 2 sekundy potom sa vráťte do východiskovej polohy.

TRÉNING:

1 - Kľuky	30s
2 - Príťahovanie k päťam	30s
3 - Skracovačky	30s
4 - Beh na zemi	30s
5 - Zdvíhanie panvy	30s
6 - Drepy	30s
7 - Beh na zemi	30s
8 - Plank	30s

Každý jeden cvik vykonávame 30 sekúnd hneď za sebou bez prestávky. Cvik beh na zemi sa opakuje v jednej sérii 2-krát. Začiatocníci 1 séria, pokročilí 3 série, top 5 sérií.

6. DREPY

Pri drepoch by mali byť chodidlá od seba na šírku ramien.

Ramená spustíte dolu a vystríte pred seba ruky, potom pomaly ohýbajte kolená. Predkloňte sa, zadok spúšťajte k zemi až pokým stehná nie sú v polohe rovnobežnej so zemou.

Chrbát držte vyrovnaný.

8. PLANK

Plank je extrémne efektívne cvičenie, ktoré posilňuje takmer celé telo od ramien až po štvorcové svaly na bruchu. Začnite v polohe v akej sa robia kľuky, ohnite lakte do 90 stupňového uhla, telo držte vzpriamené v jednej priamke. Nehýbte pri tom zadkom ani rukami.

Online tréningy a turnaje

Gbelania na 64 poliach

Vzhľadom na prebiehajúcu pandémiu koronavírusu vo svete a u nás na Slovensku, sa po prerušení alebo úplnom skončení jednotlivých športov, očakávalo práve aj prerušenie šachovej sezóny a jednotlivých turnajov. Okrem ligy a turnajov sú zrušené šachové tréningy a najmä aj šachový krúžok. Žijeme našťastie v ére digitalizácie šachu a tieto fyzické aktivity sa dajú nahrádzať online šachom. Rád by som dal do pozornosti

priateľom šachu a tiež širokej verejnosti skvelú webovú stránku, ktorú sám využijem s doménou www.lichess.org. Je vhodné sa tu zaregistrovať a začať trénovať napr. šachové diagramy pre rozvoj stratégie a taktiky. Ďalej sa tu dajú

hrať partie s hráčmi z celého sveta a dokonca aj so šachovou špičkou. Obzvlášť odporúčam pripojiť sa k nášmu družstvu ŠK Nafta Gbely - <https://lichess.org/team/nafta-gbely> a s jednotlivými hráčmi klubu hrať v organizovaných turnajoch.

Tie prebiehajú od 3. apríla (piatok) a pokračujú nasledujúce piatky, v čase od 19.00 do 21.00. V mene klubu všetkých srdečne pozývame, ste vítaní. Pre viacej informácií mi môžete napísať priamo na webovej stránke, do správy na nick - Peter135.

RNDr. Peter Brunovský, PhD.

BEZPLATNÁ INZERCA

PRE VLASTNÍKOV NEOBYVANÉHO DOMU, ALEBO ZÁUJEMCOV O KÚPU

Je na predaj rodinný dom s dvoma 3-izbovými bytmi na ulici Mirka Nešpora. Každý z nich má samostatný vchod a výmeru 110m². Kontakt: 0907 / 782 620

Výhodne predám veľkorysý dvojbytový poschodový dom na ulici Jilemnického. Je podpivničený. Dom má dve záhradky a je aj čiastočne zariadený. 0904 / 616 534

Ponúkam na predaj 4-izbový rodinný dom po úplnej rekonštrukcii s veľkým pozemkom. Kontakt: 0911 / 247 855

Predám dvojpodlažný rodinný dom v Gbeloch, celý podpivničený. K domu patrí záhrada vo výmere 798 m² a hospodárske budovy. Celková výmera pozemku je 939 m². 0918 265113.

ŽALÚZIE, ROLETY, SIETKY

MONTÁŽ a OPRAVY - 0903 / 463 904

KOZMETICKÝ SALÓN FEMINA

Jana Švrčková, Naftárska 944 ponúka: kompletné kozmetické služby JANSSEN Cosmetics ošetrovanie pleti - laser LASOCAR. Info: 0904 / 572 184

BUFET ELVIS - ADAMOV

prijme brigádníčky, študentky na letnú sezónu. Plat 3,20€/hodinu. Informácie: 0905 / 599 009

PREDAJ A SERVIS PC REG. POKLADNICE, TVORBA WEBSTRÁNOK

0903 / 486 477 www.comptel.sk

REALITNÉ SLUŽBY

AKÉ SI ŽELÁTE...

Dominika Mikuličová - 0902 061 439
RE/MAX Good Choice
dominika.mikulicova@re-max.sk

PRÁCE S JCB

Prípravné, dokončovacie, výkopové práce s JCB 3CX, kopanie studní a žúmp, zámková dlažba na kľúč
Kontakt: 0948 420 618

KOVOŠROT VAŠIN, s.r.o. (Gbely – objekt tehelne)

Výkup kovového odpadu a fareb. kovov, autovrakov, doklad o likvidácii
K dispozícii nájazdová váha (40t)
UT-PIA:10.00-16.00 SO:9.00-12.00
Výkup papiera (časopisy a noviny) na prevádzke Čáry
0908 / 147 888 0903 / 404 138

MIROVE TORTY A ZÁKUSKY

Domáca rodinná cukrárenská výroba Miroslav Horinka
Torty a zákusky na rôznu príležitosť i všedný deň. Dovozy do Gbelov podľa dohody. Tel: 0915 749 758
www.mirovetorty.sk
mail: miroslavhorinka@gmail.com

KÚPIM CHATU V ADAMOVE PRI VODE

Kontakt: 0905 / 753 390

VYKUPUJEM

staré mince a bankovky aj celé kompletne zbierky po zberateľoch, alebo dedičstvo.
Info: 0902 / 168 083

KAMEROVÉ SYSTÉMY, ALARMY

0903 / 486 477 www.comptelplus.sk

MYSLITE NA SVOJE ZDRAVIE

A CHUDNITE POD ODBORNÝM DOHLADOM S NUTRIFOOD PLAN

ul. Novoveská 941, Šaštíň Strážne
ul. Jánošíkova 1604/6, Malacky
0910 / 628 555
hlavickova@nutrifood.sk
www.nutrifood.sk

TAXI GBELY

Preprava osôb / NON STOP / 1-8 osôb
0910 / 829 475

TVORBA WEBSTRÁNOK

Ondrej Chocholáčik
0915 / 613 610 www.webon.sk

ZOBERIEM DO PRENÁJMU

Zoberiem do prenájmu ornú pôdu v katastrálnom území Gbely 80,- €/ha.
Kontakt: 0902 194 954

KÚPIM PÔDU

Kúpim ornú pôdu v katastrálnom území Gbely. Kontakt: 0902 194 954

Mesačník Gbelan - noviny zo života mesta. Zadarmo. Vydáva Správa mestského majetku Gbely, spol. s r.o., Naftárska 2104/2, Gbely, IČO 36268399, e-mail: kultura@gbely.sk č.tel/fax.: 034/6621764. EV 3113/09. ISSN 1338-9947. Zodpovedný redaktor: Mgr. Slavomír Brutovský. Vydavateľ nezodpovedá za štylistické a pravopisné chyby autorov článkov. Jazyková úprava: neprešlo jazykovou úpravou. Vydavateľ si vyhradzuje právo články upraviť, krátiť a neuverejniť. Názor vydavateľa sa nemusí zhodovať s názorom autora článku či inzerátu. Vydavateľ nezodpovedá za obsah a informácie obsiahnuté v platenej reklame a inzercii. Anonymné príspevky neuverejňujeme, zaslané príspevky nevraciamy. Adresa vydavateľa: Správa mestského majetku Gbely, spol. s r.o., Naftárska 2104/2, 90845, Gbely. Náklad 1820 ks, grafická úprava: Mgr. Slavomír Brutovský, tlač: Tlačiareň Durlák s.r.o., Senica. Uzavierka príspevkov je do 15.05.2020.

Usilovnosť, pracovitosť a schopnosť podeliť sa...

...to sú niektoré z vlastností, ktoré majú včely. Ich hlavnou úlohou je však opelovať rastliny či stromy a zabezpečovať tak ich rozmnožovanie. To následne prinesie človeku bohatšiu úrodu. Neodmysliteľnou súčasťou chovu včiel je samozrejme pre človeka med, pre zber ktorého musí byť včela výnimočne aktívna. Podľa odbornej literatúry je potrebné pre 1 gram medu navštíviť kvet vyše 3000-krát. Pre porovnanie: motýle, čmeliak či iný druh hmyzu opelí len 5-10% rastlín a tak na včely ostáva tých zvyšných vyše 90%.

O včelstvách, rojení, kočovaní, výrobkoch či prezimovaní sa dokážeme z internetu či odbornej literatúry dozvedieť veľa, avšak my sme sa prostredníctvom mesačníka Gbelan obrátili na dôverníka miestnej organizácie Slovenského zväzu včelárov – Eduarda Karasa, aby nám v krátkosti povedal o gbelských včelároch, ich práci či výsledkoch a tiež o tom, čo by rád odkázal čitateľom.

„Činnosť včiel v rámci ich zhromažďovacieho pudu je znášanie nektáru, peľu a iných produktov, za účelom udržania ich života a života ďalších generácií. Opelovacia činnosť, tak dôležitá pre človeka, je z pohľadu včiel až sekundárna záleži-

tosť. Túto symbiózu so včelami si človek uvedomil už v dávnom veku. Včelárstvo v dnešnej dobe vplyvom pretechnizovanej civilizácie sa stáva čoraz zložitejšie, a preto patrí veľká vďaka tej hĺstke oddaných včelárov, ktorí pre včelárstvo v Gbeloch robia maximum. Generácia osemdesiatnikov sa pomínula a náhrada mladými včelármi zatiaľ pokulháva. Dúfame preto spolu, že sa bude blýskať na lepšie časy.“

Slovo sme dali aj včelárke Anne Ryšavej, ktorá ako spoločníčka s Milanom Hrkom so včelami kočujú a menia stanovisko podľa ročného obdobia. Jej sme sa opýtali, čo pre ňu znamená, keď sa povedia slová: včela, jar, kvety, príroda...

„Po dlhej zime sme sa už netrpezlivo tešili na teplé jarné lúče a do svojich príbytkov ich s radosťou púšťame. Tak aj včeličky začínú ožívať a pri teplote viac ako 9°C si urobia prvý prelet a tiež si vyčistia svoje príbytky, teda úle. Ak už začínajú kvitnúť jelše, tak sa motkajú po ich jahňadách a zbierajú peľ, aby nakrmili svoje detičky – mladušky. Nezabúdajú ani na vodu, ktorú zbierajú z rosy listov. S prvými jarnými kvetmi sa oboznamujú veľmi rýchlo a svojím zakódovaným inštinktom ich

ľahko nájdú. Krásny pohľad je na zakvitnutú čerešňu, keď bzučiacie včely sa ponáhľajú pozbierať peľ a nektár a hlavne ten bzukot je typický pred dažďom alebo búrkou. Včelárstvo je pre mňa oddych a zabudnutie na denné starosti. Pri práci s nimi si uvedomujem, ako si to príroda vie zariadiť. Má svoj poriadok a akýkoľvek neodborný zásah človeka vie narobiť veľa škody. Každý včelár po rokoch skúseností to robí pre radosť a nie pre finančný prínos a tak je to aj u mňa. Veľmi by som si priaľa, keby sa našlo viac ľudí – či už mladých, alebo starších, ktorí by si našli záľubu vo včelárstve.“

Na všetkých, nielen gbelských včelárov by bol istotne hrdý aj gbelský rodák, Teodor Lachmann (1839-1884) – kňaz, náboženský spisovateľ a tiež včelár, ktorý bol členom Spolku včelárov moravských. Zúčastnil sa na mnohých výstavách. Za výsledky v tomto odbore dostal viaceré ocenenia. Pre dielko Andreja Ľudovíta Radlinského Školník (Viedeň 1871) spracoval časť o ovocinárstve, včelárstve, hodvábníctve, ale aj o uhorských občianskych právach a povinnostiach.

Ďakujeme za odpovede

V rámci modernizácii strojového parku a plánovanej obnovy techniky bolo pred desiatimi rokmi gbelským hasičom odovzdané do užívania... (TAJNIČKA)

autor: P.S.	tropický jašter	hotel na kolesách	zn. abvolutu	decht, smola	Pomôcky: ANIAN, BEBEK, ILEM	únosca Heleny	ochutil soľou	MPZ Bosny a Hercegoviny	hoci (čes.)	postavil sa		rôsolovitá hmota	kancelárska skratka	mesačné vozidlo	obyvateľ starej Itálie	dielo sochára
mongolský pastier					zabav kotva						býv. slov. futbalista kapustovitá zelenina					
1. časť tajničky																
pretlač na bývalých známkach			sokolovitý vták základná číslovka						telefón (skr.) stoka				podľa (nem.) kút			
hora				rieka v Pakistan produkt včiel				usadenina vidina				herecká úloha priestor pri dome				
vrch v Nigérii					mexické konope časť textu						slovenský spisovateľ nepopíjaj				dookola (hov.)	nepodpísaný list
	bojový plyn	nemecký určitý člen skľúčene, smutne				iba možno				nečakaná udalosť bosniacki spevák						
preležú cez sítko							začiatok výroby hnedožltá farba						španielsky šľacht. titul kmeň v Togu			
pasienok v Alpách				býv. jedn. obchod taliansky spisovateľ				náklazlivá choroba základná číslovka						knockout 52 rímsky		
kórejská dynastia			úradný príkaz on (nem.)						lyžovanie so strelbou EČV D. Streda							
2. časť tajničky						póda (nem.)					3. časť tajničky					
lasicovitá šelma						hazard					Semidov syn (bibl.)					

Milan Rebroš

Ivan Vanek

Martin Karas

Aj v tomto čísle uverejňujeme niektoré zo zaslaných fotografií. Na konci roka odmeníme troch vyžrebovaných výhercov, ktorí nám počas roka fotografie posielali. Podmienky súťaže: Ak nám pošlete fotografiu, vyberieme snímky, ktoré postupujú do žrebovania o vecnú cenu. Fotografie posielajte na kultura@gbely.sk vo formáte JPG v čo najväčšom rozlíšení.

Lubomír Prachar

Eduard Pecha

Katarína Brunovská

Stanislav Hnát

NAJKRAJŠIA FOTOGRAFIA GBELOV A OKOLIA

Radoslav Trasoň

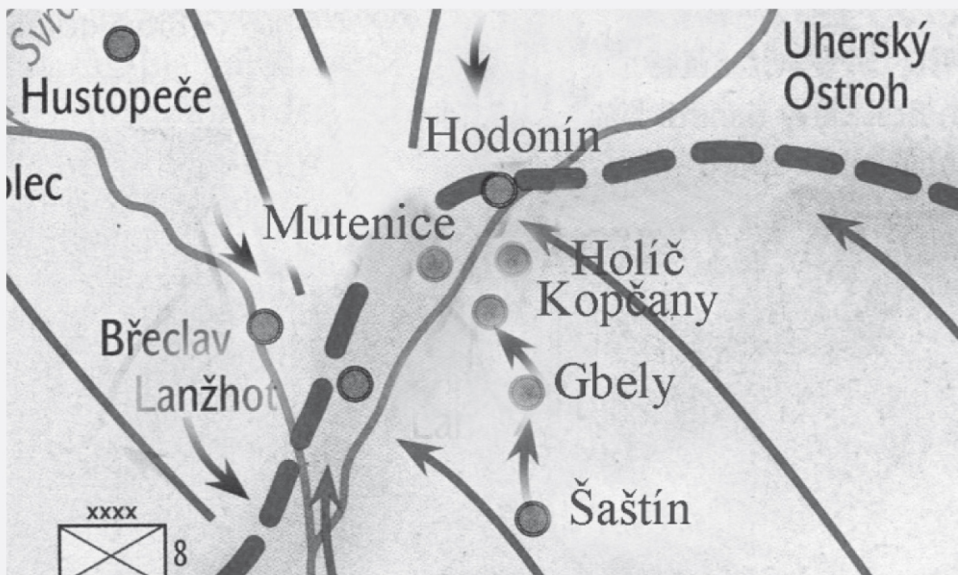
Dagmar Mikuličová

Vojenská história

Ing. Miroslav Čársky

Gbely počas II. svetovej vojny

Na udalosti, ktoré sa stali iba včera, začína padať prach zabudnutia. Prv pomaličky, no potom čím ďalej, tým viac. Čím viac rokov dozadu, tým je toho prachu väčšia vrstva, ba dokonca aj pavučiny. V niektorých prípadoch je to dobré, veď to múdre „čas lieči“ koľkokrát sami potrebujeme. V iných prípadoch by sme nemali zabúdať, či mali by sme si pripomínať. Aj tento prípad je jeden z tých, ktorý by sme si mali pripomenúť a nedovoliť, aby zapadol pod lavínu toho prachu zabudnutia. Je to 75 rokov, čo skončila II. svetová vojna a my by sme nemali zabudnúť na udalosti, ktoré sa stali počas rokov 1939 až 1945. Rodičia generácie, ktorá sa narodila počas tohto obdobia spomínali, že to pre samostatné Slovensko bolo obdobie ekonomickej prosperity. Možno, nepopieram. Lenže mramorové tabule na pomníku padlým pri gbelskom kostole pripomínajú tých, ktorí sa 8. mája 1945 (či siedmeho, alebo deviateho) nedožili. A nedožili sa aj tí, ktorí tam napísaní nie sú. Je to desať našich židovských spoluobčanov. Už raz som použil výraz a teraz ho zopakujem. Ich cesta k Bohu viedla cez komín krematória v koncentračných táboroch. Tieto udalosti by sme tiež nemali a nesmieme zabudnúť.

Štúdium vojenskej histórie tohto obdobia, ktoré sa bezprostredne dotýka Gbelov ukazuje, že ho môžeme rozdeliť na viacero kapitol. Podľa časového sledu je to: Pristátie výsadku Zinc v k.ú. Gbely (28.3.1942) Bombardovanie objektov naftových dolov (5.9.1942) Gbelania a Rýchla divízia Slovenského štátu v Rusku

Gbelania a Samostatný Čs. zbor v ZSSR (Svobodovci)
Partizáni v gbelských lesoch
Gbelania v SNP
Oslobodenie Gbelov Červenou armádou (2.ukrajinský front - nedeľa 8.4.1945)
Wehrmachtom opevnený bod – Kopec
Letisko Gbely - Cunín
Niektoré z týchto kapitol sú dobre známe, niektoré menej či absolútne neznáme.

Teraz si pripomenieme jednu z nich...

Letisko Gbely - Cunín

História letiska Gbely - Cunín začína dňom oslobodenia Gbelov Červenou armádou v nedeľu ráno dňa 8. apríla 1945 vojskom 2.ukrajinského frontu. Za niekoľko dní po tomto dátume Malinovského armáda preniesla boje na susednú Moravu a pre Gbelanov, ako aj pre mužských obyvateľov susedných dedín, nastal čas práce. Čas nútenej práce. Mužské obyvateľstvo bolo prinútené opravovať všetko, čo bolo bojmi zničené a mohlo poslúžiť víťaznej armáde. Opravovalo sa nielen zničené, ale aj budovalo nové. Tým novým bolo poľné letisko pri hospodárskom dvore Cunín v katastrálnom území Gbely. Veľmi zhruba ho môžeme lokalizovať medzi hospodárskym dvorom a železničnou traťou Kúty - Holíč.

Mapa kde sa nachádzalo letisko Cunín

Prvé lietadlá tu pristáli 18. apríla 1945, v ten deň boli oslobodené Veľké Nemčice, čo je dedina medzi Hustopečami a Brnom. Vzdušnou čiarou cca 40 - 45 km. Uvádza sa to preto, aby sme si predstavili, v akom hlbokom zázemí sa budovali nové letiská. V spomínaný dátum bol z Trnavy na letisko Gbely - Cunín presunutý 122. stíhací letecký pluk ako súčasť 331. stíhacej divízie Piatej leteckej armády, ktorej velil hrdina Sovietskeho zväzu generál plukovník S.K. Gorjunov. Spolu s týmito lietadlami tu pristál ďalší 90. gardový bitevný pluk taktiež z Trnavy. Je reálny predpoklad, že v ten deň bolo na letisko Gbely - Cunín premiestnené aj veliteľstvo 4. gardovej bitevnej leteckej divízie (GŠAD), ktorej velil gardový plukovník Valentin F. Saprykin. Zástupcom veliteľa bol gardový podplukovník Alexej D. Lachno a náčelníkom štábu gardový podplukovník Vasilij M. Pikulin.

Obidva pluky z prechádzajúcich letísk podporovali útočiacie pozemné jednotky pri oslobodzovaní Záhoria. Jeden z príkladov bojovej činnosti: prvou akciou dňa 9.4.1945 pre posádky 90. pluku bol útok na nepriateľa pri meste Skalica. Medzi 07.30 až 08.17 hodinou šesť posádok pod velením gardového nadporučíka N. I. Ivanova zničilo alebo poškodilo 5 vozňov na stanici Skalica a zabilo 15 nemeckých vojakov. Akcia sa uskutočnila pod ochranou štvorice Jak - 9 od 122. stíhacieho pluku.

Výzbroj 122. stíhacieho pluku tvorili stíhačky typu Jakovlev. Lietadlo bolo vyrábané počas vojny v Novosibirsku v tamojšom leteckom závode. Celkove ich bolo vyrobených 4239 kusov. Stíhačka bola dlhá 8,55 metra, vysoká 3 metre s rozpätím krídiel 9,74 metra. Mala zaťahovací podvozok a kvapalinou chladený, vidlicový dvanásťválec typu Klimov s trojlístou vrtulou. Maximálna rýchlosť stíhačky bola rôzna podľa variantu. Na letisku Cunín boli štyri, a to: 5 stíhačiek Jak - 9T, 19 stíhačiek Jak - 9M, 3 stíhačky Jak - 9TM a 2 stíhačky Jak - 9U. Rozdiel rýchlosti jednotlivých variantov bola pri zemi malá, väčší rozdiel bol vo výškach 300 až 900 m. Najvýkonnejší motor mali stíhačky Jak - 9U a tým aj rýchlosť. Líšili sa aj výzbrojou. Mali 2 guľomety UBS ráže 12,7 mm. Stíhačka mala jeden pevný kanón ŠVAK ráže 20 mm s kapacitou 120 nábojov strieľajúci osou vrtule. Ďalej to bol guľomet UBS ráže 12,7 mm s kapacitou 200 nábojov umiestnený vľavo nad motorom.

Stíhačka Jakovlev Jak 9-M

Na letisku Gbely - Cunín bolo aj jedno lietadlo Polikarpov Po - 2, nazývané „kukuruzník“, Nemcami zase „Nähmaschine - šijací stroj“. Neskôr ich bolo viac. Bol to dvojmiestny jednomotorový dvojplášník s drevenou konštrukciou potiahnutou plátnom, drevenou dvojlistou vrtulou a tlmičmi hluku motora. Lietadlo bolo dlhé 8,17 metra s rozpätím krídiel 11,4 metra s veľmi krátkou dráhou vzletu a pristátia. Pôvodne bol skonštruovaný na výcvik pilotov, počas vojny sa však osvedčil ako nočný bombardér. S týmto lietadlom bolo v prvej fáze na letisku Gbely - Cunín celkom 30 lietadiel.

Polikarpov Po - 2

Velenie plukov letiska Cunín bolo nasledovné:

Veliteľ 122. stíhacieho let. pluku

major Anatolij D. Drožžikov

Zástupca veliteľa

Náčelník štábu

Šturman

major Konstantin A. Privalov

major Alexander M. Ionov

major Nikolaj P. Gugin

Šturman, hrdina ZSSR, major N.P. Gugin

Veliteľ letky

Veliteľ letky

Veliteľ letky

major Sergej G. Leontev

kapitán Igor D. Uskov

kapitán Michal J. Storoženko.

Úlohou 122. stíhacieho pluku bola vzdušná ochrana pozemných útočiacich vojsk smerujúcich na Brno, narušovanie ústupu Wehrmachtu a doprevádzanie bombardovacích, alebo bitevných lietadiel pri ich bojových úlohách.

Veliteľ 90. gardového bitevného pluku

gardový podplukovník Michail A. Iščenko

Zástupca veliteľa

gardový major Michail I. Zinovejev

Náčelník štábu

gardový major Grigorij V. Bezuglyj

Šturman ?

Veliteľ 1. letky ?

Veliteľ 2. letky

gardový kapitán Georgij T. Beregovoj

Veliteľ 3. letky

gardový kapitán Timofej S. Ljadskij

Veliteľ 3. letky dvojnásobný hrdina ZSSR gard. kpt. T.S. Ljadskij

Letisko Gbely - Cunín nebolo prvým spoločným letiskom týchto dvoch plukov. Pred ním to bola Trnava, Levice či maďarský Heréd. Z vojenského hľadiska to bolo racionálne. Lietadlá oboch plukov spoločne štartovali a odpadlo stretávanie sa vo vzduchu, hľadanie a čakanie. Bolo to dobré aj z psychologického hľadiska. Piloti sa navzájom dobre poznali. Vedeli, kto ich vo vzduchu chráni, druhí zase vedeli, koho chránia.

Výzbroj 90. Gardového bitevného pluku tvorili lietadlá typu Iljušin Il-2 Šturmik.

Iljušin Il-2 Šturmik

Konstruktérom tohto lietadla bol S. V. Iljušin. Bitevné lietadlo bolo známe pod ruským menom Šturmik, alebo nemeckým Čierna smrť. Bolo to jedno z najviac vyrábaných lietadiel počas 2. svetovej vojny. Toto opancierované dvojmiestne (pilot a zadný strelec) lietadlo s trojlístou vrtuľou, poháňané jednoradovým, kvapalinou chladeným 12 valcovým motorom typu Mikulin AM-38, bolo dlhé 11,60 metrov, vysoké 4,20 metrov s rozpätím krídel 14,60 metrov. Maximálnu rýchlosť malo 414 km za hodinu a dolet 720 kilometrov. Vyzbrojené bolo dvoma kanónmi v krídlach ráže 20 mm typu ŠVAK s 500 nábojmi pre každý kanón. V krídlach boli aj dva guľomety ráže 7,62 typu ŠKAS. Zadný strelec ovládal pohyblivý guľomet ráže 12,7 mm typu UBT. Šturmik niesol v bombovnici 4 bomby po 100 kg, pod krídlami zavesené 2 bomby do váhy 250 kg alebo 8 neriadených striel (rakiet) typu RS-82 či RS-132.

Na druhý deň po prilete na letisko Gbely - Cunín (19.4.1945) 90. GŠAP stratil dve lietadlá. Obidve lietadlá Iljušin Il - 2 po útoku na železničnú stanicu v Křenovicích boli zasiahnuté protiletadlovou paľbou. Neprežil pilot gard. por. A. P. Prjažennikov a strelec gard. seržant P. S. Saltykov. Pilot gardový podporučík G. M. Uljura a strelec čatár N. G. Byčkov bez zranenia núdzovo pristáli niekoľko kilometrov od Nového Mesta nad Váhom.

K stíhaciemu, ako i bitevnému pluku okrem pilotov patrili leteckí mechanici, zbrojáři, radišti, rádiomechanici, zdravotníci, strážny oddiel, protivzdušná obrana a kuchári. Mechanici mali dielne vo viacerých drevených pojazdných maringotkách umiestnených na okraji letiska pri lesíku.

Pozemný personál letiska Gbely - Cunín.

Foto: Mária Knotková - Gbely

Piloti a mechanici letiska Gbely-Cunín. V pozadí mobilné dielne.

Foto: Mária Knotková - Gbely

Fotografia neznámeho majora, rozhodne však jedného z veliacich dôstojníkov niektorého z „cunínskych plukov“

*Fotografie dvoch neznámych pilotov letiska Gbely - Cunín
(z archívu Márie Knotkovej)*

Na letisku Gbely - Cunín slúžilo aj viacero žien. Zatiaľ nevieme v akých pozíciách, môžeme iba predpokladať, že zdravotníčky alebo radistky. Na fotografii dve z nich, taktiež neznáme. Táto fotografia, ako aj portréty pilotov boli urobené vo dvore rodinného domu Knotkových.

Dvaja piloti z 90. a 930. leteckého pluku nechali po sebe osobné písomné zmienky o letisku Gbely - Cunín. Prvou písomnou zmienkou sú spomienky vtedajšieho hrdinu

ZSSR, gardového kapitána G. T. Beregovaja, veliteľa eskadri-ly 90. pluku. Na spoločnej fotografii v popredí.

„Letisko v Československu, kam sme sa začiatkom apríla presunuli, nás privítalo stálym dažďom. Počasie zostávalo bezletové, no lietať bolo potrebné. Práce bolo na rozdávanie. Lietali sme v daždi, nie vždy, pravda, sa podarilo z neho prísť, ako sa povie, suchí. Miesta boli pre nás novými, občas žiadna viditeľnosť...“

Iba drobné spomínanie tohto pilota, počas vojny ubytovaného v Kopčanoch. No jeho ďalší mierový život bol zau-

jímavý a pre mnohých závideniahodný. Po vojne absolvoval vojenskú akadémiu a v roku 1948 sa stal testovacím pilotom. Krátko po roku 1961 požiadal o zaradenie do výcvikového strediska kozmonautov, kde aj absolvoval výcvik. Dňa 26. októbra 1968 odštartoval do vesmíru s kozmickou raketou Sojuz 3. Po úspešnom lete bol povýšený do hodnosti generálporučíka letectva a stal sa náčelníkom strediska J.A.Gagarina pre výcvik kozmonautov.

Po úspešnom lete do vesmíru navštívil aj Československo a bol aj v Kopčanoch. Kde bol ubytovaný, si nespomínal. Pamätal si iba, že keď ležal na posteli, cez oblok videl vežu kopčianskeho kostola.

Po 21. apríli 1945 sa letisko Gbely Cunín podstatne rozrástlo. V tento deň sem bolo premiestnené, z maďarského mesta Réca, veliteľstvo 312. nočnej ľahkej bombardovacej leteckej divízie (NBAD), ktorej velil plukovník Vasilij P. Čanpalov. Náčelníkom štábu bol plukovník Vasilij M. Bondarenko.

Ďalší presun bol dňa 24.4.1945. Bol sem z letiska Čakany (okr. Dunajská Streda) presunutý 930 NBAP – Nočný bombardovací letecký pluk. Jeho výzbroj tvorili bitevníky typu Iljušin Il-2 a bombardovacie dvojplášňáky Polikarpov Po-2.

Velenie tohto pluku bolo:

Veliteľ 930. nočného ľahkého bombardovacieho pluku

major Alexandr I. Černoburov

Náčelník štábu

Šturman

Veliteľ 1. letky

Šturman letky

Veliteľ 2. letky

Šturman letky

Veliteľ 3. letky

Šturman letky

major Michail A. Čuchno

kapitán Vasil'jevič S. Nikolaj

kapitán Sergej A. Jeršov

poručík Sergej A. Masterov

kapitán Viktor A. Zajevskij

nadpor. Ivan I. Dubovičenko

major Alexej A. Dorošenko

nadpor. Pavel P. Zakrevskij

G. T. Beregovoj, veliteľ eskadri-ly 90. pluku

Velenie 930. NBAP. Zľava doprava sedia: zástupca náčelníka štábu pluku kpt. I. D. Ljateckij, šturman pluku maj. M.S. Ivanov, veliteľ pluku maj. A.I. Černoburov, veliteľ letky maj. S. F. Dozmarov. **Stoja:** pilot npor. S. A. Bezborobov, šturman por. V. J. Muratov, šturman poručík V.A. Kozlov, pilot F. L. Parfenov, šturman letky por. P. P. Zakrevskij, pilot por. A. A. Anisimov, zástupca veliteľa letky npr. M. I. Cvanovskij, pilot por. Žartikov, veliteľ roja por. Šmeljev, veliteľ roja npr. A. I. Kostrov, šturman roja G. I. Turik.

Dá sa predpokladať, že príle-
tom nočného bombardovacie-
ho pluku stúpol počet lietadiel
na letisku Cunín na 90. O
tomto presune je zápis v den-
níku poručíka A. S. Manturo-
va 930 pluku. Citujem z knihy
Od Hrona k Morave:

Poručík Alexander S. Mantu-
rov, šturman 930. NBAP

**„Dňa 23.apríla 1945 sme sa presunuli na letisko pri obci Gbely, vzdialenej asi 60 kilo-
metrov južne od Brna. V noci z 24. na 25.4.1945 som uskutočnil prvé bojové vzlety v
noci. Stretol som sa s mnohými novinkami, dovtedy mne neznámymi. Napríklad ako
sa javia veľké požiare v diaľke. Vyzerá to, ako keby neboli na zemi, ale vyššie na hori-
zonte. Je to spôsobené hmlou, ktorá sa drží pri zemi. Písať by bolo čo, ale nechce sa
mi... Prvýkrát som bombardoval Brno a založil som dve ohniská požiarov.“**

Písať by bolo čo, ale nechce sa mi... Škoda, že tých informácií o letisku Gbely - Cunín nie je
viacej, ale aj za to málo sme povďační.

Dňa 30.apríla 1945 pribudol na letisko Gbely – Cunín ďalší pluk, v poradí už štvrtý. Z letiska
Kátov sem bol presunutý 992. Nočný ľahký bombardovací pluk (NBAP).

Veliteľom 992. NBAP bol plukovník Nikolaj M. Devjatov

Náčelník štábu major Ivan V. Golovanov

Veliteľ 1 letky podplukovník Ivan V. Davidenko

Šturman letky kapitán Ašraf G. Achmedov

Veliteľ 2 letky kapitán Sergej I. Korotkov

Piloti a personál letiska bol ubytovaný v Gbeloch, Kopčanoch a na samotnom hos-
podárskom dvore Štátneho majetku, hospodárstvo Cunín. Jedna z domácností, kde boli
piloti ubytovaní, bola domácnosť Jána Kocáka – Mecku na dnešnej Krátkej ulici č. 475 v
Gbeloch. Jeho manželka Viktória, pracovnía a zbožná žena, ktorej vulgarizmy boli vzdialené,
spomienky na nich začínala vetou: „*Tí kurvy jedny, že mi vlézli do parádnej izby, no nech.*
Byli to tiež ľudia a potrebovali sa vyspať, ale aby si nohy v čižmách vykuádali na nočný stolík a
čistili si ich, tak to už je nevychovanosť.“ Z dochovaných fotografií gbelskej fotografky Márie
Knotkovej je zrejmé, že s posádkou letiska Gbely - Cunín mala veľmi dobré vzťahy. Dokonca
také, že ju aj s rodinou zobrali na letisko a dovolili jej tam fotografovať.

Ako a čím premávali medzi letiskom a Gbelami, ukazujú tieto fotografie

Gbelské dievčatá mali úspech, vojaci sa s nimi radi fotografovali.

V poslednej fáze vojny, na letisku Gbely – Cunín, boli štyri letecké pluky a dve divízne veliteľstvá, čo mohlo byť 400 až 500 vojakov, takže v Gbeloch ich muselo byť ubytovaných niekoľko desiatok. V obecnej kronike a ani v ústnom podaní pamätníkov nie je žiadna zmienka o konfliktoch s týmito vojakmi. Nedobré spomienky na bojové akcie letcov majú v Kopčanoch (91. GŠAP - bitevný pluk, letisko Špačince) a v Uníne. Tu išlo o životy občanov. Podľa hlásenia druhá letka 91. pluku

pod vedením gard. kapitána A.N. Šedogubova o 10.35 hodine zničila 7 budov v obci Kopčany. To, že prišiel o život 9.4.1945 Štefan Baláž a na druhý deň na následky zranení zomrel Anton Kollár, v hlásení nebolo.

Tak isto prišla o život v Uníne 14-ročná Rozália Žilínková dňa 6.júna 1945 pri práci na poli. Smrť bola spôsobená extrémne nízkym letom lietadla a nie haváriou, ako je uvádzané v matrike.

~7.								
30.	6. júna 1945.	5. júna 1945. popol. Rodina	Rozália Žilínková Unín, 36.	r.kat. 14 ročná	(L)	Kristian Žilínková mdria mišánaj		Zabitá na poli havarova- ným rus- kým lie- tadlom

S postupom Červenej armády, od Brna smerom na Prahu, začínajú aj presuny leteckých plukov z letiska Gbely – Cunín. Prvou odlietajúcou lastovičkou 2. mája 1945 bolo veliteľstvo 4. Gardovej bitevnej leteckej divízie (GŠAD), ktoré bolo presunuté do Brna – Ivanovic. Ďalšie presuny boli v prvý mierový deň 9. mája 1945.

Pre posádku letiska Gbely - Cunín, pilotov a personál všetkých leteckých plukov, bolo toto letisko poslednou vojenskou „štáciou“ druhej svetovej vojny. Dočkali sa tu jej víťazného konca.

Ako to oslávili, môžeme iba predpokladať. Úbytok desiatok litrov alkoholu neodhadneme. Posádky v poslednú bojovú noc z 8. na 9. mája 1945 mali za úlohu bombardovať nemecké vojská na komunikácii Velká Bíteš, Velké Meziříčí, Jihlava a viesť prieskum podľa plánu 5. leteckej armády s následným zhadzovaním letákov.

V noci spolu 34 posádok uskutočnilo 60 vzletov. Koniec akcie popisuje v spomienkach pilot poručík M. A. Nikolajev z 930. NBAP (bombardovací pluk).

„Doletel som so svojim šturmanom, poručikom A. S. Manturovom, nad cieľ a bombardovali sme. Vracali sme sa na svoje letisko (pozn. Gbely - Cunín). Ako prichádzala jedna hodina v noci 9. mája 1945, celá fronta už vedela, že Nemecko bezpodmienečne kapitulovalo. Na línii frontu sme videli, že začali lietat' do vzduchu svetelné rakety všetkých farieb. Neskôr niekde v oblasti nášho letiska začali strieľať protiletadlové delá a guľomety. Niektoré z nočných letcov vystrelil bielu a zelenú raketu. Hneď sme mu odpovedali. Vo vzduchu a na zemi vznikol obrovský ohňostroj. Priblížili sme sa k letisku a dlho sme nemohli posadiť lietadlo na zem. Každá pristávajúca posádka pozdravila víťazstvo zo všetkých druhov zbraní. Ohňostroj bol až do samého svitania.“

Vo svojom denníku popisuje aj poručík Manturov posledný bojový let, z ktorého opäť citujem: „To, že vojna skončila, som sa domnieval ešte vo vzduchu počas spiatocného letu od cieľa, ktorý sme bombardovali. Dozvedeli sme sa to na základe palby našich vojakov. Strieľali všetci, kto z čoho

mohol. Proste ohňostroj, ako na Nový rok. Bolo to nádherné. Od radosti som vypálil niekoľko rakiet.“

V oblasti letiska Gbely - Cunín sa dodnes, i po 75. rokoch, nachádza munícia. Ak ju nájdete, tá vystrieľaná nie je z bojových akcií, ale z radosti vojakov a osláv ukončenia 2.svetovej vojny.

Ešte v deň víťazstva (9.5.1945) bolo do Těšan na Morave premiestnené veliteľstvo 312. nočnej ľahkej bombardovacej leteckej divízie (NBAD) a 930. nočný ľahký bombardovací letecký pluk (NBAP) presunutý do Židlochovic.

Lety 122. a 90. pluku však prvými mierovými dňami neprestali. Jeden z týchto letov dňa 18. mája 1945 sa stal osudným pre pilota poručíka Viktora M. Kolčova, ktorý svojou stíhačkou Jak – 9M pri pristávaní havaroval a zabil sa. Podľa pamätníkov pri pristávaní zavadil podvozkom o strechu stodoly a zrútil sa. Stodolu následne strhli. Pilot bol pochovaný v Kopčanoch pri kostole, odkiaľ bol po exhumácii prevezený na bratislavský Slavín.

Документ № 03932

ИНДИВИДУАЛЬНЫЙ СПИСОК
безвозвратных потерь личного состава 331 Истребительной
Авиационной Дивизии за период с 18.5.45 по 28.5.45г.

Фамилия, имя и Отчество	Полный звания	Должность и специальность	Возраст летности	Парт. уроков	Род. роки
КОЛЧОВ Виктор Митрофанович	Лейтенант	Командир звена 122 Истребитель- ного Авиацион- ного Буденного полка.	Славянск обл., г.Слав- янск.	Член 1919г. ВЛКСМ	1919г.

Продолжение

Даты РК призем- и казны обр., с какою год в Росии Армии.	С о г л а с н о взвешивания	Где похо- роны.	Виды похоро- ны.	Где похоро- ны.
Славянск РК, Отелинская обл. в 1919г.	18.5.45г. при выпол- нении учебного зада- ния стрельба по це- лям при пилировании наземных целей с самолета и в воздухе. Самолет разбит, лет- чик погиб.	г.Славянск у церкви Чехослова- кия.	Славянск Митрофан Михайло- вич.	Отелинская обл., г.Слав- янск, ул. Крутицкий, дом № 9.

НАЧАЛЬНИК ШТАБА 331 ИАП
ПОПЫЛОНОВИЧ

НАЧАЛЬНИК ОТД. ПОЛКОВ 331 ИАП
КАПИТАН

Отп. 4 экз.
и 1-3 ОК 5 ИАП
и 4 ОК 122
ИАП
28.5.45г. И

Vojské hlásenia o havárii poručíka Kolčova

Kopčany - pamätník padlých vojakov ČA

СТАЛИНСКИЙ ОБЛВОЕНКОМ.

68. Лейтенант КОЛЧОВ Виктор Митрофанович - командир звена 122
истребительного авиационного полка 331 истребительной авиационной
дивизии.
Погиб при катастрофе самолета 18.5.45г.

1919г., чл.ВЛКСМ, в КА с 1939г.
Отец Митрофан Михайлович -
г.Славянск, ул.Крутицкий 9.
Список ВХ. № 039374.

ZDROJE:

Zdeněk Šmol das: Českoslovenští letci v boji proti fašismu,
Naše Vojsko Praha 1987 Peter Kaššák, Martin Cibula, Stano
Bursa: Od Hrona k Morave, Degart, s.r.o. Bratislava 2016
Peter Kaššák – súkromný archív
Internet: Wikipedia, valka.cz, vrtulnik.cz
Okresný archív Skalica: Kronika mestečka Gbely
Matrika obcí Kopčany a Unín
Evanjelický farský úrad Holíč, matrika zomrelých
Osobné spomienky Jozef Zicho
Archív autora
Poďakovanie pánovi Petrovi Kaššákovi za informácie a ar-
chívny materiál, ktoré poskytol na spracovanie tohto materiálu.
Neprešlo jazykovou úpravou.
Autor: Ing. Miroslav Čársky
Gbely február 2020

ЛЕЙТ. КОЛЧОВ В.М. " 1919 "

No a slovo na záver? Vypožičiam si ho zo spomienok pilota cunínskeho letiska M .A. Nikolajeva. Je to ako jeho modlitba:

Вітязство!

Аж в тяжких часо́х уступованія́ сме верили в те́ба.

**Во хви́лках не́безпе́ченства́ а по́чы́бованія́
сме жи́ли с те́бою.**

В прудкі́х бі́тках сме бо́ювали́ а умі́рали́ за те́ба.

Не́х жи́є ве́чне!

Bojovali a umierali, aby zvíťazili. Pre nás sú už len spomienky a povinnosť nedovoliť prekrucať históriu podľa ľubovôle politikov, ale držať sa historických skutočností a faktov.